

آزمون الگوی مفهومی ارتباط بین باورهای معرفت شناختی و سرمایه فکری مدیران از طریق جهت گیری ارزشی

سیروس حدادنیا^{*۱}

۱. استادیار رشته برنامه ریزی درسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد نورآباد ممسنی، نورآباد ممسنی، ایران. (نویسنده مسئول).

S_hadadnia@yahoo.com

چکیده

هدف از پژوهش حاضر، رابطه بین باورهای معرفت شناختی و سرمایه فکری از طریق جهت گیری ارزشی مدیران مدارس متوسطه نواحی چهارگانه شهر شیراز، بود. جامعه مورد مطالعه شامل کلیه مدیران مدارس متوسطه نواحی چهارگانه شهر شیراز به تعداد ۶۵۰ نفر بود. که بر اساس جدول مورگان ۲۴۲ نفر به عنوان نمونه انتخاب شدند. در این پژوهش از روش نمونه گیری تصادفی طبقه ای استفاده شد. جهت گردآوری داده ها از سه پرسشنامه استاندارد جهت گیری ارزش شوارتز (۱۹۹۲)، سرمایه فکری بنتیس (۲۰۰۰) و باورهای معرفت شناختی شومر (۱۹۹۳) استفاده گردید. در روش انجام پژوهش از روش تحقیق کاربردی، توصیفی و همبستگی استفاده شد. روایی پرسشنامه با تایید نهایی استاد راهنما و پایایی با محاسبه آلفای کرونباخ که برای هر سه پرسشنامه به ترتیب، ۰/۸۶، ۰/۹۱ و ۰/۸۴ می باشد. داده های به دست آمده با استفاده از آزمون همبستگی پیرسون، تی گروه های مستقل و معادلات ساختاری تحلیل شدند. نتایج نشان داد بین باورهای معرفت شناختی، جهت گیری ارزشی و سرمایه فکری رابطه مستقیم و معناداری برقرار بود. بین معلمان زن و مرد از لحاظ سرمایه فکری تفاوت معناداری وجود نداشته است. در نهایت؛ نقش واسطه ای جهت گیری ارزشی در رابطه باورهای معرفت شناختی و سرمایه فکری مورد تایید قرار گرفت.

واژه های کلیدی: سرمایه فکری، باورهای معرفت شناختی، جهت گیری ارزشی.

امروزه اهمیت آموزش و پرورش بر هیچ کس پوشیده نیست و سرمایه امروز و آینده ماست، سرمایه ای که نمی توان قیمتی بر آن نهاد و همان چیزی است که بشر را از عصر تاریکی و جهل به عصر روشنایی و نور سوق بخشیده است (Nouri, 2024). مهمترین عنصر این نهاد سرنوشت ساز، جامعه عظیم معلمی است که مسئولیت هدایت و پرورش یک نسل برعهده آن ها است. بنابراین هرگونه سرمایه گذاری علمی و هدفمند به پرورش و بهسازی آن ها و نیز تامین آتیه روحی و روانی این قشر انسان ساز، نه تنها موجب ارتقاء بهره وری آن ها می شود بلکه می تواند موجبات بالندگی و سرفرازی یک ملتی را فراهم آورد (Abdoli & et al, 2023). از طرفی جنبه نامشهود اقتصاد بر پایه سرمایه فکری^۱ بنیان نهاده شده و ماده اولیه و اصلی آن، دانش و قابلیت یادگیری است. به عبارت بهتر می توان گفت که امروزه مدیریت سرمایه های فکری، سازمان ها و نهادها را با موفقیت های بیشتری در افق های آینده بازارهای رقابتی و پایایی اعتباری خواهد رساند. در عصر حاضر سرمایه فکری به یک محرک بسیار حیاتی برای پایداری اعتبار یک سیستم در محیط رقابتی امروز تبدیل شده است (Sarai & et al, 2022). سرمایه فکری به مجموع دانش ها و توانایی های همه کارکنان اطلاق می شود که منجر به ایجاد ثروت برای سازمان می شود (Chen & et al, 2023). سرمایه فکری معلمان با متغیرهای زیادی از جمله باورهای معرفت شناختی^۲ و جهت گیری ارزشی^۳ در ارتباط می باشد. باورهای معلّم در مورد ماهیت دانش و دانستن نقش مهمی در رفتارهای او و متعاقباً باورها و یادگیری دانش آموزان دارند. باورهای معرفت شناختی به عنوان بخشی از سازوکارهای زیربنایی شناخت و فراشناخت، یادگیری و عملکرد تحصیلی دانش آموزان را تحت تأثیر قرار می دهند (Mohamadi & et al, 2021). ارزش ها از بنیادی ترین عوامل جهت دهنده رفتارهای انسانی در هر جامعه ای به شمار می آیند و نقش مهمی را در رشد و توسعه اقتصادی، اجتماعی و سیاسی ایفا می کنند. هر فرد نظام ارزشی خاصی دارد و برخی از ارزش ها را به ارزش های دیگر ترجیح می دهند منشاء ارزش های فرد ناشی از دیدگاه و جهان بینی فرد است که مذهبی یا غیرمذهبی است ولی به هر حال هرکسی دارای ارزش های خاصی است که بر اساس آن افکار اقدام می کند. ارزش های موجود در سازمان را به سه دسته، ارزش های فردی کارکنان و مدیران، ارزش های سازمانی و ارزش های کشوری و بین المللی تقسیم نموده اند (Mirfardi & et al, 2020).

سرمایه فکری، ارزش و اهمیت ویژه ای را برای سازمان ها و بنگاه ها به نسبت سرمایه های فیزیکی دارند و به تعبیری سرمایه های فکری به عنوان سرمایه های واقعی و جز استراتژیک ترین سرمایه های سازمان های عصر حاضر به ویژه برای مراکز علمی همچون آموزش و پرورش مطرح می باشد. لذا سازمان های دانش بنیان از جمله مدارس نیازمند شناسایی و مدیریت آگاهانه و نظام مند سرمایه های فکری خود هستند. بنابراین، در عصر کنونی که عصر دانایی نام گرفته، باید با به کارگیری دانش از شیوه های مختلف به مزیت های رقابتی پایدار دست یافته و از این دانش، در راه استفاده بهینه از منابع در اختیار سامان بهره برد. با توجه به مباحث مطرح شده، بررسی عوامل موثر بر سرمایه فکری می تواند کمک های شایانی را در رسیدن به اهداف سازمان ارائه نماید. لذا، مسأله تحقیق حاضر، بررسی رابطه بین باورهای معرفت شناختی، جهت گیری ارزشی و سرمایه فکری مدیران مدارس متوسطه نواحی چهارگانه شهر شیراز می باشد و سوال اصلی تحقیق به شکل ذیل مطرح می گردد: آیا بین باورهای معرفت شناختی و سرمایه فکری با نقش واسطه ای جهت گیری ارزشی از دیدگاه مدیران مدارس متوسطه نواحی چهارگانه شهر شیراز رابطه معناداری وجود دارد؟

1- intellectual capital

2- Epistemological Beliefs

3- value orientation

پیشینه پژوهشی

در پژوهشی با عنوان بررسی نقش تعدیلی خوش بینی آموزشی بر رابطه بین باورهای معرفت شناختی و سرمایه فکری معلمان متوسطه دوم شهر اهواز توسط (Razi, 2023)، نشان داد، رابطه معناداری بین خوش بینی آموزشی، باورهای معرفت شناختی و سرمایه فکری برقرار و نقش تعدیلی خوش بینی آموزشی بر رابطه بین باورهای معرفت شناختی و سرمایه فکری نیز تایید شده است. در پژوهشی دیگر (Shadmani & Pakdamansavji, 2022)، اقدام به بررسی رابطه باورهای معرفت شناختی و جهت گیری اهداف پیشرفت با میانجی گری خودکارآمدی نمودند. نتایج بدست آمده از تحلیل فرضیات پژوهش نشان داد که شاخص های برازش مدل پژوهش در وضعیت مطلوبی قرار دارد. متغیر باورهای معرفت شناختی بر متغیر کمک طلبی هم اثر مستقیم و هم اثر غیرمستقیم معنادار دارد. متغیر اهداف پیشرفت بر متغیر کمک طلبی هم اثر مستقیم و هم اثر غیرمستقیم دارد. متغیر خودکارآمدی تحصیلی بر متغیر کمک طلبی اثر مستقیم دارد. همچنین در مطالعه ای (Abdi & Moradi, 2021)، به بررسی رابطه باورهای معرفت شناسی با جهت گیری معلمان مقطع ابتدایی پرداختند. نتایج تجزیه و تحلیل داده های پژوهش نشان داد که معلمان مقطع ابتدایی در میان ابعاد باورهای معرفت شناسی گرایش بیشتری به باورهای خام و ساده بودن دانش دارند. همچنین معلمان مقطع ابتدایی گرایش بیشتری به جهت گرایی عقل گرایی آکادمیک دارند و بین باورهای معرفت شناسی و جهت گیری معلمان بر حسب جنسیت، سابقه تدریس و پایه تدریس تفاوت وجود دارد. در مطالعه ای نیز (Behjat & et al, 2019)، به بررسی رابطه باورهای معرفت شناختی و جهت گیری های تدریس معلمان پرداختند. نتایج نشان داد ۵۳٪ معلمان دارای باورهای معرفت شناختی خام و ۵۵٪ دارای جهت گیری تدریس - محور هستند و بین باورهای معرفت شناختی و جهت گیری های تدریس آن ها همبستگی معنی دار متوسط منفی وجود دارد. (Maroufi, 2018)، در مطالعه ای اقدام به تحلیل وضعیت باورهای معرفت شناختی دبیران دوره دوم متوسطه ناحیه ۱ شهر همدان نمودند. نتایج نشان داد که وضعیت باورهای معرفت شناختی از دیدگاه دبیران بالاتر از حد متوسط است. همچنین نتایج t برای گروه های مستقل نشان داد بین باورهای معرفت شناختی بر اساس نظرات دبیران مرد و زن تفاوت معناداری وجود دارد. نتایج تحلیل واریانس یکطرفه نشان داد که بین باورهای معرفت شناختی به لحاظ سن، سطح تحصیلات و سابقه خدمت دبیران متوسطه دوم ناحیه ۱ شهر همدان تفاوت معناداری وجود ندارد. (Abedini & Mahdian, 2020)، در مطالعه ای به تحلیل باورهای معرفت شناختی پرداختند. باورهای معرفت شناختی افراد در خصوص آموزش آنان نقش دارد و عوامل مختلفی بر شکل گیری و توسعه این باورها اثر گذارند. هدف این پژوهش بررسی ابعاد و سطوح باورهای معرفت شناختی بود. یافته ها حاکی از آن است که باورهای معرفت شناختی کمک می کند که افراد چگونه ادعاهای مختلف دانشی را تلفیق و اطلاعات جدید را ارزیابی کنند و درباره رخدادهای اندیشمندانه مهم و مشکل تصمیم بگیرند. در مطالعه ای (Daneshvaiyan & et al, 2020)، به بررسی رابطه بین سرمایه فکری و جهت گیری ارزشی دبیران متوسطه شهرستان شهرکرد پرداختند. با توجه به نتایج به دست آمده، همبستگی مثبت و معناداری بین سرمایه فکری و جهت گیری ارزشی دبیران وجود ندارد. بین سرمایه فکری در بعد سرمایه (انسانی، ساختاری و ارتباطی) با جهت گیری ارزشی رابطه وجود ندارد. بین سرمایه فکری با جهت گیری ارزشی از بعد (زیباشناختی - نظری - اقتصادی - اجتماعی - سیاسی و مذهبی) رابطه وجود ندارد. هم چنین در دو گروه زن و مرد این رابطه تقریباً یکسان بوده و تفاوت معناداری با همدیگر ندارند. متغیرهای دموگرافیک (جنس - سن - سنوات خدمت - مدرک تحصیلی) بر جهت گیری ارزشی دبیران تأثیری ندارد. هم چنین جنسیت و سن بر مؤلفه های سرمایه های فکری تأثیر ندارد ولی سابقه و مدرک تحصیلی بر مؤلفه های سرمایه های فکری تأثیر دارد. (Kelz, 2023).

در مطالعه ای به بررسی اینکه چگونه باورهای معرفت شناختی با جهت گیری ارزشی ارتباط دارند، پرداخته است. نتایج این مطالعه نشان داد که باورهای معرفت شناختی با جهت گیری ارزشی رابطه معناداری داشته است.

روش پژوهش

این پژوهش بر حسب هدف، کاربردی محسوب می شود. همچنین از نظر ماهیت و روش، توصیفی از نوع همبستگی و از لحاظ زمانی، مقطعی می باشد. جامعه آماری در مطالعه حاضر، کلیه مدیران مدارس متوسطه نواحی چهارگانه شهر شیراز بود. بنابر اطلاعات موجود تعداد کل جامعه آماری در این پژوهش ۶۵۰ نفر بودند. در این پژوهش از روش نمونه گیری تصادفی طبقه ای استفاده شد. حجم نمونه شامل ۲۴۲ معلم می باشد، که بر اساس جدول مورگان انتخاب شد. در این پژوهش، روش گردآوری اطلاعات ترکیبی از روش میدانی و کتابخانه ای می باشد. برای گردآوری مبانی نظری و پیشینه پژوهش از روش کتابخانه ای و برای گردآوری اطلاعات آماری از روش میدانی استفاده خواهد شد. ابزار گردآوری اطلاعات کتابخانه ای: پژوهشگر برای گردآوری اطلاعات در زمینه مبانی نظری و ادبیات به بررسی کتب، مجلات، پایان نامه ها و سایر مستندات در دسترس و موجود در کتابخانه های تخصصی پرداخته و هم چنین از اطلاعات و داده های موجود و در دسترس استفاده خواهد شد. برای جمع آوری داده ها از سه پرسشنامه: جهت گیری ارزش شوارتز (Shourtz, 1992)، پرسشنامه سرمایه فکری بر اساس نظریه ی بنتیس (Bentis, 2000) و پرسشنامه باورهای معرفت شناختی شومر^۱ (Shoumer, 1993). تهیه شده است که اعتبار محتوای پرسش نامه توسط اساتید و سایر مطالعات معتبر داخلی و خارجی مورد تأیید قرار گرفته است، از روایی لازم برخوردار می باشد. همچنین ضریب آلفای کرونباخ هر سه پرسشنامه به ترتیب، ۰/۸۶، ۰/۹۱ و ۰/۸۴ می باشد. پس از تکمیل پرسشنامه ها، اطلاعات بدست آمده بوسیله نرم افزارهای SPSS و Amos تحلیل می شود.

یافته ها

به منظور بررسی رابطه باورهای معرفت شناختی و سرمایه فکری معلمان از آزمون همبستگی پیرسون استفاده شد. نتایج مربوط به این تحلیل در جدول ۱، ارائه شده است.

جدول ۱: ماتریس همبستگی بین باورهای معرفت شناختی و سرمایه فکری

متغیرها	باورهای معرفت شناختی	ساده اندیشه	دانش ساده	یادگیری سریع	توانایی تغییرپذیری	سرمایه فکری
باورهای معرفت شناختی	۱					
ساده اندیشه	۰/۴۱۶**	۱				
دانش ساده	۰/۵۳۱**	۰/۷۹۳**	۱			
یادگیری سریع	۰/۵۸۲**	۰/۷۹۳**	۰/۹۴۷**	۱		
توانایی تغییرپذیری	۰/۴۸۱**	۰/۷۵**	۰/۵۸۵**	۰/۸۹۵**	۱	
سرمایه فکری	۰/۶۴۹**	۰/۵۹۵**	۰/۷۲۴**	۰/۷۷۸**	۰/۷۱۶**	۱

* P<۰/۰۵ ** P<۰/۰۱

جدول ۱، ماتریس همبستگی متغیرهای باورهای معرفت شناختی و سرمایه فکری را نشان می‌دهد. همان‌گونه که مشاهده می‌شود، باورهای معرفت شناختی با سرمایه فکری رابطه مثبت و معناداری وجود دارد که این رابطه با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون ۰/۶۴۹ بوده و در سطح ۰/۰۱ معنادار می‌باشد. همچنین بین مؤلفه‌های باورهای معرفت شناختی و سرمایه فکری نیز رابطه مثبت و معناداری در سطح کوچکتر از ۰/۰۱ وجود دارد. به منظور بررسی رابطه باورهای معرفت شناختی و جهت گیری ارزشی معلمان از آزمون همبستگی پیرسون استفاده شد. نتایج مربوط به این تحلیل در جدول ۲، ارائه شده است.

جدول ۲: ماتریس همبستگی بین باورهای معرفت شناختی و جهت گیری ارزشی

متغیرها					
جهت گیری ارزشی	توانایی تغییر پذیری	یادگیری سریع	دانش ساده	ساده اندیشانه	باورهای معرفت شناختی
					۱
				۱	۰/۴۱۶**
			۱	۰/۷۹۳**	۰/۵۳۱**
		۱	۰/۹۴۷**	۰/۷۹۳**	۰/۵۸۲**
	۱	۰/۸۹۵**	۰/۵۸۵**	۰/۷۵**	۰/۴۸۱**
۱	۰/۶۴۸**	۰/۶۵۷**	۰/۵۹۵**	۰/۶۴۹**	۰/۶۲۴**
$p < 0/01$ ** $P < 0/05$ *					

جدول ۲، ماتریس همبستگی متغیرهای باورهای معرفت شناختی و جهت گیری ارزشی را نشان می‌دهد. همان‌گونه که مشاهده می‌شود، بین باورهای معرفت شناختی با جهت گیری ارزشی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد که این رابطه با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون ۰/۶۲۴ بوده و در سطح ۰/۰۱ معنادار می‌باشد. همچنین بین مؤلفه‌های باورهای معرفت شناختی و جهت گیری ارزشی نیز رابطه مثبت و معناداری در سطح کوچکتر از ۰/۰۱ وجود دارد.

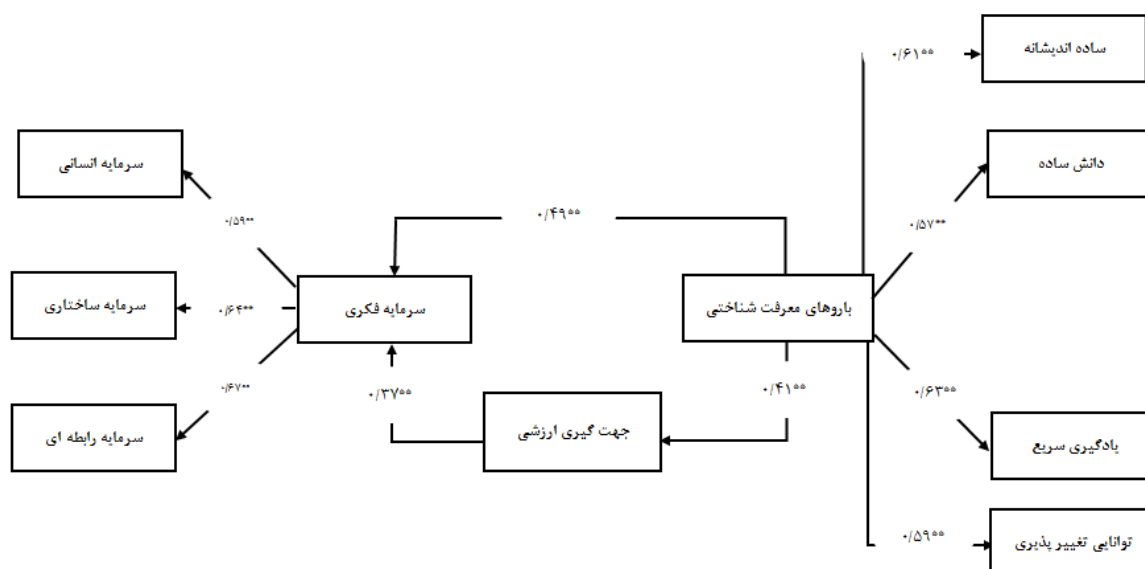
به منظور بررسی رابطه باورهای جهت گیری ارزشی و سرمایه فکری معلمان از آزمون همبستگی پیرسون استفاده شد. نتایج مربوط به این تحلیل در جدول ۳، ارائه شده است.

جدول ۳: ماتریس همبستگی بین جهت گیری ارزشی و سرمایه فکری و ابعاد آن

متغیرها				
سرمایه فکری	سرمایه انسانی	سرمایه ساختاری	سرمایه رابطه ای	جهت گیری ارزشی
				۱
			۱	۰/۸۸۳**
		۱	۰/۳۲۴*	۰/۸۳۷**
	۱	۰/۵۷۴**	۰/۳۷۶**	۰/۸۰۴**
۱	۰/۸۵**	۰/۵۳۷**	۰/۴۴۵**	۰/۴۰۶**
سرمایه فکری				

$p < 0.01$ ** $P < 0.05$ *

جدول ۳، ماتریس همبستگی متغیرهای جهت گیری ارزشی و سرمایه فکری و ابعاد آن را نشان می دهد. همان گونه که مشاهده می شود، بین جهت گیری ارزشی و سرمایه فکری رابطه مثبت و معناداری وجود دارد که این رابطه با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون ۰/۴۰۶ بوده و در سطح ۰/۰۱ معنادار می باشد. همچنین، بین جهت گیری ارزشی و ابعاد سرمایه فکری رابطه مثبت و معناداری وجود دارد که در سطح کوچکتر از ۰/۰۱ معنادار می باشد. برای بررسی نقش میانجی جهت گیری ارزشی در رابطه بین باورهای معرفت شناختی و سرمایه فکری از مدلسازی معادلات ساختاری از طریق AMOOS استفاده شد. نتایج مربوط به این تحلیل در زیر ارائه شده است.

نمودار ۱ مدل نهایی پژوهش

شکل ۱، مدل نهایی نقش میانجی جهت گیری ارزشی در رابطه بین باورهای معرفت شناختی و سرمایه فکری را نشان می دهد. در مدل سازی معادلات ساختاری قبل از اینکه مدل پذیرفته شود باید مشخص شود که آیا داده ها با مدل مفهومی پژوهش برازش دارد یا خیر. متخصصان شاخص های را به منظور بررسی برازش مدل ارائه داده اند. چنان چه

شاخص‌های مدل با آنچه متخصصان ارائه داده‌اند همسو باشد می‌توان گفت که داده‌ها با مدل برازش دارد. در جدول زیر شاخص‌های برازش داده‌ها با مدل مفهومی ارائه شده است.

جدول ۴. شاخص‌های برازش مدل نقش میانجی جهت‌گیری ارزشی در رابطه بین باورهای معرفت‌شناختی و

سرمایه فکری		
علامت اختصاری	معادل فارسی	مقدار شاخص
CFI	شاخص برازش تطبیقی	۰/۹۸۷
TLI	شاخص توکر-لویس	۰/۹۸
NFI	شاخص برازش هنجار شده	۰/۹۳۳
GFI	شاخص نیکویی برازش	۰/۹۸۴
RMSEA	ریشه میانگین مربعات خطای برآورد	۰/۰۷۲
CMIN/DF	کای اسکور بهنجار شده	۱/۲۰۹

همان‌طور که در جدول ۴، مشاهده می‌شود، شاخص کای اسکور بهنجار (CMIN/df) برابر با ۱/۲۰۹ است که مقادیر زیر ۳ مقادیر مناسبی برای برازش مدل می‌باشند و شاخص نیکویی برازش (GFI) معادل ۰/۹۸۴ می‌باشد. شاخص توکر-لویس (TLI) برابر با ۰/۹۸ می‌باشد، شاخص برازش تطبیقی (CFI) برابر با ۰/۹۸۷ می‌باشد و شاخص برازش هنجار شده (NFI) برابر با ۰/۹۳۳ می‌باشد که بالاتر بودن این مقادیر از مقدار ۰/۹ همگی نشان دهنده برازش خوب مدل می‌باشد. همچنین شاخص ریشه دوم میانگین مربعات خطای برآورد (RMSEA) نیز برابر ۰/۰۷۲ بود که نشان دهنده این است که مدل به خوبی برازش یافته است.

جدول ۵: نتایج مدل‌سازی معادله ساختاری متغیرهای پژوهش

ردیف	مسیرهای الگو	اثر مستقیم	انحراف معیار	آماره t	اثر غیرمستقیم
۱	جهت‌گیری ارزشی به سرمایه فکری	۰/۳۷۳	۰/۱۲۹	۲/۷۱۸	-
۲	باورهای معرفت‌شناختی به سرمایه فکری	۰/۴۹۱	۰/۱۰	۲/۴۹۵	۰/۱۵۴
۳	باورهای معرفت‌شناختی به جهت‌گیری ارزشی	۰/۴۱۲	۰/۱۶۳	۴/۶۳۱	-

جدول ۵، نتایج مدل‌سازی معادله ساختاری مدل نهایی تحقیق را نشان می‌دهد. ضرایب الگوی پژوهش نشان می‌دهد که ضریب مسیر جهت‌گیری ارزشی به سرمایه فکری برابر ۰/۳۷۳ می‌باشد و این نشان می‌دهد که با یک واحد افزایش در جهت‌گیری ارزشی، سرمایه فکری به میزان ۰/۳۷۳ افزایش می‌یابد. ضریب مسیر باورهای معرفت‌شناختی به سرمایه فکری برابر ۰/۴۹۱ می‌باشد و این نشان می‌دهد که باورهای معرفت‌شناختی به میزان ۰/۴۹۱ بر سرمایه فکری تأثیر مثبت دارد. ضریب مسیر باورهای معرفت‌شناختی به جهت‌گیری ارزشی برابر ۰/۴۱۲ می‌باشد و این نشان می‌دهد که باورهای معرفت‌شناختی به میزان ۰/۴۱۲ بر جهت‌گیری ارزشی تأثیر مثبت دارد. همان‌طور که در جدول مشاهده می‌شود متغیر باورهای معرفت‌شناختی علاوه بر تأثیر مستقیم بلکه به طور غیرمستقیم نیز (از طریق جهت‌گیری ارزشی) به اندازه ۰/۱۵۴ می‌تواند بر سرمایه فکری تأثیر بگذارد. از این رو می‌توان گفت که جهت‌گیری ارزشی در رابطه بین باورهای معرفت‌شناختی و سرمایه فکری نقش میانجی دارد.

بحث و نتیجه گیری

نتایج فرضیه "باورهای معرفت شناختی و سرمایه فکری از دیدگاه مدیران رابطه معناداری دارند". نشان می دهد که مدیران با باورهای معرفت شناسی پیچیده تر، توانایی بیشتری برای درگیری در حل مسائل بد ساختار دارند و از این رو بهترین راه حل را بر مبنای شواهد ارائه می نمایند، لذا طبیعی است که چنین مهارت هایی برای تمامی محیط های کاری و مخصوصاً حرفه تدریس امری حیاتی به شمار می رود. مدیران که دارای سطح بالاتری از باورهای معرفت شناختی هستند، تلاش بالاتر و موفقیت بیشتری در دستیابی به سرمایه فکری دارند زیرا معلمان به طور همزمان باورهای چندگانه ای را اتخاذ نموده و در رابطه با موضوعات درسی و نحوه تدریس آن، درباره خود و فراگیران و نیز درباره ی ماهیت دانش، باورهای متفاوتی دارند. نتایج این فرضیه با نتایج مطالعات انجام شده داخلی و خارجی از جمله (Sarai & et al, 2022) و (Chen & et al, 2023). همخوانی و مطابقت داشته و در یک راستا بوده اند.

نتایج فرضیه "بین باورهای معرفت شناختی و جهت گیری ارزشی مدیران رابطه معناداری دارند". نشان می دهند که مدیران از سطح بالاتری از معرفت های شناختی و ابعاد آن ساده اندیشانه، دانش ساده، یادگیری سریع و توانایی تغییرپذیری دارند، دیدگاهشان به مسائل سنگین و حل نشدنی نیست، برای مسائل راه حل آسان پیدا می کنند، سریعترین راه برای یادگیری را انتخاب می کنند و سرعت نسبت به اتفاقات از خود عکس العمل نشان می دهند و تغییر می کنند و در نتیجه جهت گیری ارزشی در آنها از جمله خیرخواهی، موفقیت، برانگیختگی و... رشد می یابد. نتایج این فرضیه با نتایج مطالعات انجام شده داخلی و خارجی از جمله (Razi, 2023)، (Shadmani & Pakdamansavji, 2022)، همخوانی و مطابقت داشته و در یک راستا بوده اند.

نتیجه فرضیه "بین جهت گیری ارزشی و سرمایه فکری و ابعاد آن، رابطه معناداری دارند". نشان می دهد که با تمایل مدیران به سمت جهت گیری های ارزشی از جمله خیرخواهی، سنت، هم نوایی، امنیت، قدرت، موفقیت، برانگیختگی، خوداتکایی، جهان گرایی و... موجب می شود تا آنان حداکثر توان خود را در دستیابی به سرمایه های فکری از جمله سرمایه انسانی، سرمایه ساختاری و سرمایه رابطه ای به کار گیرند. نتایج این فرضیه با نتایج مطالعات انجام شده داخلی و خارجی از جمله (Abedini & Mahdian, 2020)، و (Daneshvaiyan & et al, 2020)، همخوانی و مطابقت داشته و در یک راستا بوده اند.

نتیجه فرضیه "بین باورهای معرفت شناختی و سرمایه فکری با نقش واسطه ای جهت گیری ارزشی مدیران رابطه معناداری وجود دارد". نشان می دهد که امور مختلف در یک شغل از جمله معلمی در یک راستا قرار دارند. سیاست گذاری ها و برنامه ریزی های مناسب در برگزاری دوره ها ضمن خدمت می تواند موجبات افزایش آشنایی مدیران با باورهای معرفت شناختی، جهت گیری ارزشی و سرمایه فکری معلمان شود و مدیران که دارای ویژگی های فوق باشند، قطعاً عملکرد و اثربخشی بیشتری از خود نشان خواهند داد.

پیشنهادهای پژوهش

- باورهای معرفت شناختی مدیران به عنوان عامل مهم و اثرگذار در کیفیت نظام آموزشی و آینده تحصیلی دانش آموزان در سیاست های اصلی در برنامه ریزی ها و تصمیم گیری ها مورد توجه قرار گیرد.
- از سیاست های کلی و هدف گذاری ها تا برنامه ریزی های خرد، در انتخاب محتوا و سبک ها و فعالیت های یاددهی - یادگیری، باید محیط آموزشی را از زمینه های القا کننده باورهای معرفت شناختی پیراسته کرد.

- حوزه باورهای معرفت شناختی می تواند موضوع بسیاری از تحقیقات و پژوهش ها قرار گیرد؛ ارزیابی مستمر باورهای معرفت شناختی مدیران و برنامه ریزی برای بهبود و تحول باورهای مذکور، تأثیر روش های تدریس و راهبردهای یاددهی- یادگیری بر باورهای معرفت شناختی، بررسی سیر تحول باورهای معرفت شناختی فراگیران از دبیرستان تا دانشگاه، آسیب شناسی باورهای معرفت شناختی فراگیران در محیط های آموزشی، تأثیر گروه های همسالان در باورهای معرفت شناختی فراگیران در محیط های آموزشی، بررسی رابطه و اثرهای متقابل باورهای معرفت شناختی معلمان با مفاهیمی چون خودکارآمدی، اعتماد به نفس، کاوشگری، خود پنداره تحصیلی و غیره می تواند از جمله سرخط های مهم تحقیقاتی برای علاقه مندان در این حوزه باشد.
- وزارت آموزش و پرورش نتایج این مطالعه رو مدنظر قرار داده و در سیاست گذاری ها و برنامه ریزی های خود به این نتایج اهمیت دهد. همایش ها، سمینارها، دوره های آموزشی و... برای بهبود جهت گیری ارزشی و افزایش باورهای معرفت شناختی برگزار گردد.
- بررسی تاثیر آموزش های ضمن خدمت بر سرمایه فکری مدیران با نقش واسطه ای جهت گیری ارزشی.
- بررسی رابطه بین استفاده از شبکه های اجتماعی و سرمایه فکری با نقش واسطه ای باورهای معرفت شناختی.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش

- اخذ رضایت آگاهانه از مشارکت کنندگان.
- محرمانه نگه داشتن نام و اطلاعات شخصی افراد
- صداقت، امانت و رعایت حقوق مولفین در استفاده از منابع

حامی مالی

هزینه های مطالعه حاضر از سوی نویسنده مقاله تامین شد.

تعارض منافع

بنابر اظهار نویسنده مقاله حاضر فاقد هرگونه تعارض منافع بوده است.

Refrences

- Abdi, Ali; Moradi, Ali (2021), The relationship between epistemological beliefs and the orientation of primary school teachers, the first national conference of behavioral and Islamic sciences. (In Persian).
- Abdoli Sultan Ahmadi, Javad; Isa Zadegan, Ali; Gholami, Mohammad Taqi; Mahmoudi, Hojjat; Amani, Javad (2023), The relationship between collective efficacy beliefs and self-efficacy beliefs with job satisfaction of male secondary school teachers in Qom, Career and Organizational Counseling, Volume 4, Number 10. (In Persian).
- Abedini, Yasmin; Mahdian, Mustafa (2020), Epistemological Beliefs, First National Conference of Educational Sciences and Psychology. (In Persian).
- Behjat, Abulqasem; Fardanesh, Hashem; Friday imam, Seyyed Mohammad Reza; Ezra, Alireza (2019), the relationship between epistemological beliefs and teachers' teaching orientations, Iran Curriculum Studies, 9th year, number 36. (In Persian).

- Chen, J., Zhu, Z., and Xie, H. Y. (2023). Measuring Intellectual Capital: A new Model and Empirical Study. *Journal of Intellectual Capital* 5(1): 195-212.
- Betis. V. (2000) The relationship of the intellectual capitals with the knowledge- based economy, frankfurt, Berandel publications, page 210 and 259.
- Daneshvarian, Nahid; Siadat, Seyyed Ali; Mahmoudi, Mohammad Taqi (2020), Investigating the relationship between intellectual capital and value orientation of Shahrekord secondary school teachers, *educational management innovations*, number 32. (In Persian).
- Shoumerm L. (1993). Intellectual Capital, Knowledge Sharing, and Innovation Performance: Evidence from the Chinese Construction Industry. *Sustainability*. Vol 11(9).
- Marina, Dabić, Jasminka, Lažnjak, David, Smallbone, Jadranka, Švarc (2018). Intellectual capital, organisational climate, innovation culture, and SME performance: Evidence from Croatia. *Journal of Small Business and Enterprise Development*, <https://doi.org/10.1108/JSBED-04-2018-0117>.
- Maroufi, Yahya; Tarban, Safa (2018), analysis of the status of teachers' epistemological beliefs (a case study of secondary school teachers of the 1st district of Hamedan city), the first nationwide scientific research congress on the development and promotion of educational sciences and psychology, sociology and social cultural sciences of Iran. (In Persian).
- Shouertz F. (1992). *Conflict Management Styles and Emotional Intelligence*, National Changhua University of Education.
- Nouri, Masoud (2024), investigating the relationship between the educational quality of primary teachers and their self-efficacy in the course of experimental sciences with an emphasis on the Flanders method, master's thesis, Islamic Azad University, Tabriz branch. (In Persian).
- Razi, Mehdi (2023), Investigating the role of intellectual capital on the performance of education staff, management conference, transformation and innovation in management empowerment. (In Persian).
- Sahin rnek, A, Ayas, Siyret (2015). The Relationship Between Intellectual Capital, Innovative Work Behavior and Business Performance Reflection. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*. 195 (2015) 1387 – 1395.
- Serai, blossom; Alizadeh, Sima; Kasraei, Saadi; Magdoor, Hamid (2022), investigating the relationship between intellectual capital, identity styles and identity commitment with self-efficacy of secondary school teachers in Ashnoye city, the first national electronic conference on applied and research approaches in humanities and management. (In Persian).
- Shadmani, Rizvan; Pakdaman Savji, Azar (2022), Epistemological beliefs and the orientation of progress goals with the mediation of self-efficacy, 11th International Conference on Psychology and Social Sciences. (In Persian).

The mediating role of value orientation in the relationship between epistemological beliefs and managers' intellectual capital

Sirous Hadadnia¹

1. Assistant Professor, Nourabad Mamasani Branch, IslamicAzd University, Nourabad Mamasani, Iran.

Abstract

The aim of the current research was the relationship between epistemological beliefs and intellectual capital with the mediating role of value orientation of secondary school principals in the four districts of Shiraz city. The studied population included all principals of secondary schools in the four districts of Shiraz city, numbering 650 people. Based on Morgan's table, 242 people were selected as samples. Stratified random sampling method was used in this research. In order to collect data, three standard questionnaires of value orientation of Schwartz (1992), intellectual capital of Bennis (2000) and epistemological beliefs of Schommer (1993) were used. Applied, descriptive and correlational research methods were used in the research method. The validity of the questionnaire was confirmed by the supervisor and the reliability was calculated by Cronbach's alpha, which is 0.86, 0.91 and 0.84 for all three questionnaires, respectively. The obtained data were analyzed using Pearson's correlation test, t-test of independent groups and structural equations. The results showed that there was a direct and significant relationship between epistemological beliefs, value orientation and intellectual capital. There was no significant difference between male and female teachers in terms of intellectual capital. Eventually; The mediating role of value orientation in the relationship between epistemological beliefs and intellectual capital was confirmed.

Keywords: intellectual capital, epistemological beliefs, value orientation.